

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

Parent's Participation of Environment Management in Child Development Center , Nongmaena Sub District , Khao Kho District, Phetchabun Province

สังวาลย์ ทอมตา¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 77 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ด้านความปลอดภัยในสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และบรรยากาศ ด้านความสะอาดความมีระเบียบของอาคารสถานที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ควรดำเนินการสูงสุดคือ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า ควรจัดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมรับทราบแผนการดำเนินงานโครงการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, ผู้ปกครอง, จัดสภาพแวดล้อม, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

This purpose of the research was 1) to study parent's participation of environment management in child development center , Nongmaena sub district , Khao Kho district, Phetchabun province.2) to study the suggestion of parent's participation in child development center , Nongmaena sub district , Khao Kho district, Phetchabun province. The sample was 77 parents in child development center , Nongmaena sub district , Khao Kho district, Phetchabun province. The data was collected by questionnaires with the reliability was 0.88. The data analysis was used percentage, mean, and standard deviation.

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา

The result of the research revealed that,

1. Parent’s participation of environment management in child development center , Nongmaena sub district, Khao Kho district, Phetchabun province, the overall was at the moderate level. When considering each aspect found that security in place was at the high level. The facilities and atmosphere, cleanliness, the regulations of building and the participation in environment condition management were at the moderate level respectively.

2. The suggestion of parent’s participation of environment management in child development center, Nongmaena sub district, Khao Kho district, Phetchabun province found that the highest operation was there should release about environment condition management project in child development center to parents foregone, there should manage the support budget of environment condition management in child development center, parents should attend the meeting about the project of environment condition management in child development center.

Keywords : participation, parent, Environment Management, Child Development Center

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ คือ มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งแวดล้อมไว้ใน (5) และ (6) ดังนี้คือ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 25 กล่าวว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความ ต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 26)

การพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจนเป็นการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาซึ่งมีการศึกษาถึงเรื่อง พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมนั้นทำให้เกิดพฤติกรรมของคนเปลี่ยนไปทั้งในแง่ดีหรือร้ายได้ องค์ประกอบที่มีผลต่อ การเรียนรู้ นั้น ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านสุขภาพ ด้านวิธีการเรียน ด้านภูมิหลังของครอบครัวด้านทัศนคติด้านภาษา และวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจ และสังคม และส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารการศึกษา ปรัชญาการศึกษา ผู้บริหาร และด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ทางการเรียน ประกอบด้วยอุปกรณ์การสอน วิธีสอน ตำรา หลักสูตร เนื้อหาวิชาอาคารสถานที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และควรหาวิธีจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเรียนเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้นเพราะว่าเด็กทุกคนมีความแตกต่างกันจะเรียนได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพันธุกรรม และสภาพแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 2)

เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้อำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นั้น สุปรินา หิรัญโร (2531: 193) กล่าวว่า การพัฒนาความรู้สึกรักสวยรักงามในสิ่งก่อสร้าง และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาตินั้น เป็นหน้าที่อันดับแรกในระบบการศึกษาของเรา อาคารเรียน มีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาการรับรู้เหล่านี้เป็นอย่างมาก เพราะเด็กนักเรียนจะต้องใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษาเป็นเวลานานถึง 11 -12 ปี ในช่วงเวลานี้ เขาจะซาบซึ้งต่อความงามของโรงเรียน หากสภาพของโรงเรียนได้รับการตกแต่งเอาใจใส่ให้เกิดความงาม ในทางตรงกันข้ามนักเรียนจะเฉยเมย ไม่ยินดียินร้ายกับสภาพของโรงเรียนที่ไร้สีสัน จืดชืดน่ากลัว เมื่อเขาพ้นจากโรงเรียนไป เขาก็จะสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมของเขาเอง โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่ง มานพ ประโลมรัมย์ (2535: 34) กล่าวว่า การปลูกต้นไม้บริเวณที่ทำงาน บ้านพัก วัด โรงเรียน และตามถนนทั่วไป จะทำให้สิ่งมีชีวิตทั้งสัตว์และมนุษย์มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง จิตใจสดชื่น มีความสุขในการทำงาน และการดำรงชีวิต เพราะต้นไม้ทุกต้น เป็นแหล่งออกซิเจนที่สำคัญ ร่มเงาของต้นไม้ทำให้บรรยากาศสดชื่น และร่มเย็น สีเขียวของใบไม้ และสีส้มมากมาย หลากหลายของดอกไม้ทำให้จิตใจของผู้พบเห็น เบิกบาน สดชื่น และทำให้โลกสวยงาม และทอคุณ หงส์พันธ์ (2540: 59) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีบรรยากาศดี ทำให้นักเรียน ครู อาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียน รู้สึกสบายใจ พอใจอบอุ่นใจ ภูมิใจรู้สึกความเป็นเจ้าของ และอยากมาโรงเรียน บรรยากาศที่ดีในโรงเรียนมีอิทธิพลในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม การศึกษาเป็นกระบวนการสร้าง และพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้านอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข และสามารถสร้างสรรค์จรโลงความเจริญก้าวหน้าของสังคมในทุกๆ ด้าน จากการศึกษางานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอนของนักเรียนพบว่าผลการศึกษาน่าสนใจ และมีผลการศึกษาไปในทิศทางเดียวกันไม่ว่าจะเป็นการศึกษาของ (วิจารณ์ สมจิต 2547: 132) ได้ศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมโรงเรียนไชยณรงค์วิทยา อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมมีการจัดบรรยากาศทั้งในห้องเรียน และอาคารเรียนที่สวยงาม มีบรรยากาศน่าเรียน ด้านพฤติกรรมและความตระหนักของครูครุมีความพึงพอใจในการสร้างบรรยากาศที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ และมีแรงจูงใจในการพัฒนาด้านนักเรียนเกิดความสนุกสนานเกิดการแข่งขัน พฤติกรรมนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี แต่ก็มีความจำกัดด้านเวลา และงบประมาณประเด็นที่ควรพัฒนาต่อไป คือ การสร้างความตระหนัก และความรับผิดชอบสภาพแวดล้อมของครูและนักเรียน (สำออง นำบัณฑิต. 2547: 95-96) ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนอกจากจะทำให้บรรยากาศ และภูมิทัศน์ของโรงเรียนดีขึ้นแล้วยังส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา และยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้นด้วย (เชิดชู บุรณะพล. 2547 : 90) ได้ศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนบ้านดุงวิทยา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่าหลังจากได้ดำเนินการพัฒนา ทำให้สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีการจัดปรับปรุงห้องเรียน และอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องเรียน เอื้อต่อการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมทางจิตสังคม พฤติกรรมของครูมีการพัฒนาการสร้างบรรยากาศที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ และมีแรงจูงใจในการเรียน พฤติกรรมนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนเกิดความตระหนัก มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการเรียน และมีสุขภาพจิตที่ดีแต่ยังมีปัญหา คือ การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ก๊าซที่เจือปนอยู่ในอากาศ สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ เช่น พืช แมลง จุลินทรีย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคม เช่น ความเชื่อ อาชีพ ประเพณี นิสัย เป็นต้น สิ่งแวดล้อมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน ครู และทุกคนในโรงเรียนเป็นอย่างมาก การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน จึงจำเป็น และสำคัญยิ่ง ซึ่งในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะนั้น ควรจัดดังนี้ คือ 1) ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ 2) ให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อ 3) ให้เป็นที่น่าสบายใจ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต และอารมณ์ ในอันที่จะทำให้เด็กได้รับการศึกษาได้เต็มที่ และได้ผล และ 4) ให้เหมาะสมกับสภาพสรีรวิทยาของร่างกายของเด็กที่กำลังเจริญเติบโต (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540: 3)

ผู้ศึกษาเห็นว่า สถานศึกษาควรมีการเตรียมพร้อมในการจัดอาคารสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมภายในให้มีสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอยู่เสมอและจะสามารถใช้ประโยชน์ได้ เช่น บริเวณสถานศึกษาสามารถใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาได้เป็นอย่างดี และ ถ้าครูสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาบริเวณสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน จะยิ่งทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และครูประสบความสำเร็จในการสอนได้ดียิ่งขึ้น และการพัฒนาสภาพแวดล้อมมีความจำเป็น และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาที่จะช่วยสร้างจิตสำนึกให้ผู้ปกครองเด็กได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อม พัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังทัศนคติ และค่านิยมที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และการมีส่วนร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 77 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม ด้านความสะอาดความมีระเบียบของอาคารสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และบรรยากาศ และด้านความปลอดภัยในสถานที่

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม 2) ด้านความสะอาดความมีระเบียบของอาคารสถานที่ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และบรรยากาศ และ 4) ด้านความปลอดภัยในสถานที่

ขอบเขตด้านระยะเวลา

สิงหาคม พ.ศ. 2557 – ธันวาคม พ.ศ. 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลแม่เนา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลแม่เนา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวรรณกรรมกับตัวแปรของเรื่องที่ทำการศึกษา
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการศึกษา และกรอบแนวคิด
3. นิยามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
4. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) สำหรับสร้างแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน และหาดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป นำมาปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้อง (Internal Consistency) ถูกต้อง และสมบูรณ์ตรงตามเรื่องที่ศึกษา

2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่พัฒนา แก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) แบบสอบถามกับผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเล่าลือ ซึ่งไม่ใช่ประชากรในการศึกษา ครั้งนี้ จำนวน 30 คน

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ โดยดำเนินเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลแม่เนา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ประชากรจำนวน 77 คน และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เป็นประชากรโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ทราบ และขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 6 สัปดาห์

3. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแม่นา วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และค่าความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ด้านความปลอดภัยในสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และบรรยากาศ ด้านความสะอาดความมีระเบียบของอาคารสถานที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
2. ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ควรดำเนินการสูงสุดคือ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า ควรจัดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมรับทราบแผนการดำเนินงานโครงการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ศึกษานำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแม่นา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัยในสถานที่ และระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบรรยากาศ ด้านความสะอาด ความมีระเบียบของอาคารสถานที่ และด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับด้านความปลอดภัยในสถานที่ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นปัจจัยสำคัญ อาจเป็นเพราะในปัจจุบันด้วยวิถีชีวิตที่ต้องประกอบสัมมาอาชีพของผู้ที่เป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองต้องทำงานนอกบ้าน บางครั้งจึงต้องฝากภาระด้านการเลี้ยงดูเด็กไว้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาล ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องได้รับความมั่นใจได้ว่าความปลอดภัยในชีวิตและสวัสดิภาพของเด็กจึงเป็นข้อพึงกังวลลำดับต้นสำหรับพ่อแม่ ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาเอกชน ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งได้กำหนดนโยบาย และมาตรการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับโครงการต่างๆ รวมถึงมาตรการด้านความปลอดภัยในสถานที่ หมายถึง การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารประกอบต่างๆ และบริเวณสถานที่ในด้านระบบไฟฟ้าให้มีความปลอดภัยต่อบุคลากรในการใช้ มีการจัดระบบป้องกันอัคคีภัย มีการจัดจรรยาบรรณในอย่างมีความปลอดภัยโดยใช้บุคลากรเข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง การดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานที่ครูผู้สอนในสถานศึกษาต้องจัดระบบการอำนวยความสะดวก การจรรยาบรรณหน้าสถานศึกษา ตลอดจนทั้งการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดกิจกรรมในการจัดสภาพแวดล้อม
2. ผู้บริหารควรจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เป็นระเบียบสวยงาม
3. ผู้บริหารควรจัดให้มีห้องหรือบริเวณสำหรับจัดกิจกรรมด้านนันทนาการที่เพียงพอสำหรับเด็ก
4. ผู้บริหารควรตกแต่งอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความสดชื่น ร่มรื่น สวยงาม
5. ผู้บริหารควรจัดระบบการจราจรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ควรศึกษาเรื่องความร่วมมือของผู้ปกครองในด้านอื่นๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- เชิดชู บุรณะพล. 2547. การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนบ้านดุงวิทยาอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองคุณ หงส์พันธ์. 2540. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน: ครูที่พูดไม่ได้. วารสารพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย. มานพ ประโลมรัมย์. 2535. ความสำคัญของการปลูกสมุนไพร “ เพื่อน: 34 ธันวาคม, 2534 – กุมภาพันธ์ 2535.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2540. การศึกษากระบวนการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯลาดกระบัง.
- วิจารณ์ สมจิตต์. 2547. การพัฒนาสภาพแวดล้อม โรงเรียนไชยณรงค์วิทยา อำเภอด่านขุนทดจังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำออง นำบัณฑิต. 2547. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโพธิ์ตาก อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุปรีชา หิรัญโร. 2531. การวางแผนพัฒนาโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่9. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- Cronbach, Lee Joseph. 1970. *Essentials of Psychological Testing*. 3 rd.ed. New York: Harper and Row.